

Posamezne številke: Na-
vadne Din —50, ob ne-
deljah Din 1.—.

TABOR* izhaja vsak dan, razven
nedelja in praznikov, ob 18. uri z
daljšim naslednjega dne ter etane
mesečno na pošti D 10.—, za ino-
mesnično D 19.—, dostavljen na dom
D 11.—, na izkaznice D 10.—.
Inserati po dogovoru.

Narodna uprava "TABORA",
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

POŠTNA PAVSALIRANA

TABOR

Posamezne številke: Na-
vadne Din —50, ob ne-
deljah Din 1.—.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mari-
boru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon interurb. št. 278.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, pritličje, desno. Tele-
fon št. 24. SILE poštno-telegrafni ra-
čun št. 11.787.

Na naročila brez denarja se ne
vzira. — Rokopisi se ne vračajo.

Leto: III.

Maribor, sobota 1. aprila 1922.

Številka: 75.

Naročnina „Tabora“

znaša od 1. aprila naprej:

Po pošti mesečno D 10.—
na dom dostavljen mesečno D 11.—
na izkaznice mesečno . . . D 10.—
v inozemstvo mesečno . . . D 18.—
Cene posameznih številkam ostane-
jo dozdajne: Za navadne po 50 para, za
sobotne po 1 Din.

Dve smeri.

Nedavno smo objavili izvajanja
českega politika dr. Kramara o ge-
novski konferenci in o ruskem politi-
čnem problemu. Dr. Kramar se je v
imeni Slovanstva postavil proti Ge-
novi in proti pogajanju s boljševsko
vlado. Par dni po dr. Kramarevem
govoru pa je dal ministrski predsed-
nik in zunanji minister českoslovaške
republike dr. Beneš dopisniku „Neue
Fr. Presse“ intervju o nekaterih ak-
tuelnih političnih vprašanjih, zlasti
pa o stališču českoslovaške vlade gle-
de genovske konference in ruskega
vprašanja. Dr. Beneš zastopa drugo
smer. Strinja se z dr. Kramarem v
tem, da je rusko vprašanje najvažnej-
ši problem Evrope in sveta. O načinu
rešitve tega vprašanja pa se mnjenja
razhajajo. Dr. Beneš in dr. Kramar
predstavljata dva mogočna tabora v
evropskem političnem svetu. V dr.
Kramarevem taboru je Poincaré in
večina francoskih politikov, potem
Pašić z Ninčevićem in mnogo drugih.
Dr. Benešev tabor se še le formira.
Vanj vstopajo vsi oni, ki niso zadovolj-
ni z dosedanjim taktiko nasproti Rusiji
in ki čutijo, da brez Rusije ni gospo-
darske obnove in pravega miru. Dr.
Kramara in dr. Beneša jemljemo zgolj
kot pri nas najbolj znana represen-
tanta dveh smeri, ne da bi ju seveda
smatrali za fiktivna reprezentanta in
voditelja dveh evropskih političnih
taborov.

Stališče dr. Beneša je znano. To,
kar je povedal v navedenem intervjuu,
samo potrjuje in dopolnjuje njegove
prejšnje izjave. Po mnenju dr. Bene-
ša se ne morejo rešiti gospodarski pro-
blemi, dokler se ne izvedejo nekatere
politične korekture. Predvsem pa je
potrebna enotna politika nasproti Ru-
siji. Dobro je bilo, da ste se Francija
in Anglija sporazumeli o načelih rus-
ke politike. Českoslovaška politika
proti Moskvi se drži po izjavi dr. Be-
neša sredine med politiko Francije in
Anglije. To je politika »dalekosežne
neposredne gospodarske kooperacije s
sovjetsko državo, a brez političnega
priznanja.«

Dobro je, če se pri presojanju sta-
lišča evropskih držav v ruski politiki
otresemo mnenja, da gre morda kateri
izmed njih za kakšno moralna načela
in da se drže konsekvantno svojih po-
litičnih nazorov. Tu gre za boj med
različnimi gospodarskimi interesi;
moralni patos je le znamenje indivi-
dualnosti posameznih državnikov.
Kako malo se velike države brigajo za
notranjo uredbo drugih držav, nam
kaže na pr. madžarski primer. Mad-
žari kljub vsemu svojemu absolutiz-
mu uživajo simpatije Angležev, to pa
zato, ker sicer ustrezajo angleškimi
trgovinskim interesom. Če bi šlo za
boljševike in komunizem, je jasno, da
bi bila vsa oficijelna Evropa v onem
taboru, ki ga je zastopal dr. Kramar.
Toda v tem slučaju ne gre za akade-
mičen spor, marveč zato, da se boljše-
viška vladavilnost napelje v tako
strugo, da bi imele interesirane države
koristi od Rusije.

O Angliji je na pr. znano, da je
svoječasno razveljavila in podpisala inter-

Spor med muslimani.

Ni upa na sporazum.

ZM Beograd, 31. marca. Vče-
ra popoldne je skupina Maglajčica
imela daljšo sejo, v kateri je bila spre-
jeta od posl. Korkuta sestavljena pro-
klamacija, ki bo danes razglašena. —
Razpoloženje v skupini je še vedno
skrajno razburjeno in je malo upanja,

da bi prišlo med obema muslimanski-
ma skupinama do sporazuma. Vodja
avtonomistov, dr. Spaho, je včeraj od-
potoval v Dobo, kjer pda pristatišem
poročilo o položaju. Vest, da pristatiši
skupine dr. Karamehmedovića vedno
bolj nagibajo k radikalom, se potrjuje.

Tuji vladarji pri poroki kralja Aleksandra.

ZM Beograd, 31. marca. Črje se,
da pride povodom poroke Nj. Vel. kra-
lja Aleksandra v Beograd šest tujih
suverenov in sicer českoslovaški pred-
sednik dr. Masaryk, poljski predse-

dnik Pilsudski, rumunski kralj, pred-
sednik francoske republike ter belgijski
in grški kralj. Ni izključeno, da
pride ob tej priliki v Beograd tudi ita-
lijski kralj.

Prva hrvatska štedionica.

ZM Zagreb, 21. marca. Iz letne-
ga poročila Prve hrvatske štedionice,
podanega na včerajšnjem obnem zboru,
je razvidno, da ta največji hrvatski
denarni zavod otvori v doglednem
času podružnico v Mariboru.

Vroči vrelci po potresu v Srbiji.

ZM Beograd, 31. marca. Po
zadnjih vesteh ni bilo v okolici Beo-
grada nobenih novih potresov. Iz po-
krajine poročajo, da so se v nekaterih
krajih Srbije po potresu pojavili žele-
zo vsebujoči vroči vrelci.

Ugovor turške vlade.

DKU Carigrad, 30. marca. Mi-
nistrski svet je začel izdelovati odgo-
vor na noto zaveznikov. Kakor se do-
znava, bo vlada ugovarjala načinu re-
šitve glede Tracije in morskih ožin ter
kategorično vztrajala pri tem, da se
Odrin in Galipolis vrne Turčiji.

Nasprotujoče si vesti glede bolezni Karla Habsburga.

DKU Funchal, 30. marca. Bole-
zen Karla Habsburga, ki se je včeraj
malo zboljšala, se je danes zopet po-
slabšala.

DKU Funchal, 30. marca. Karl
Habsburg se nahaja na potu okrevanja.
Otroci so že skoraj popolnoma oz-
draveli.

Ameriški kongres ratificiral pogodbo glede Daljnega Vzhoda.

DKU Washington, 30. marca. Po-
govba glede Daljnega Vzhoda je bila
danes brez pridržka z vseini 65 glasovi
ratificirana.

Povoljen zaključek angleško-irske konference.

DKU London, 30. marca. Konfe-
renca irskih in angleških ministrov je
bila danes zaključena. Tajnik irske
delegacije je izjavil, da je konferenca
dosegla zelo povoljne uspehe.

Kratke vesti.

DKU London, 30. marca. Neza-
visna liberalna stranka bo v ponedeljek
na Lloyd Georgejev predlog stavila
protipredlog sledeče vsebine: Kljub
temu, da zbornica obžaluje omejitve
debat, odobrava genovsko konferenco,
ni pa voljna izreči vladji glede te kon-
ference zaupanje.

Pariz, 30. marca. Predsednik Mil-
lerand je danes nastopil v spremlju
nekaterih ministrov študijsko potova-
nje v severno Afriko.

DKU Pariz, 30. marca. Konferen-
ca predsednikov velikih odborov je
sklenila, staviti zbornici predlog, da se
stavi zakonski načrt glede predujmov
Avstrije na prvo mesto dnevnega re-
da jutrišnje seje.

DKU Washington, 30. marca. Reso-
lucija, ki jo je stavil senator Lodge,
je bila v obeh hišah kongresa spre-
jeta. S to resolucijo se pooblašča ame-
riška vlada, da odgodi terjatve napram
Avstriji.

DKU Pariz, 30. marca (brezžično).
Stavka pristaniških delavcev v Italiji
je končana.

Minister za socialno politiko zahteva prepoved izvoza.

Beograd, 30. marca. Zamenik
ministra socialne politike in minister
dr. Krstelj je naslovil na finančnega
ministra Kumanudija predlog, da na
temelju čl. 4 carinskega predpisa za-
brani z veljavnostjo do 1. septembra
izvoz vseh živil, zlasti živine in žita in
to radi sedanjih previsokih cen in po-
manjkanja teh predmetov.

Nova vodstvo presbiroja.

TIP Beograd, 30. marca. Za šef-
fa presbiroja je namesto g. Taletova
imenovan Aleksander Bodi, tajnik v
ministrstvu za zunanje stvari, ki je
služboval na dunajskem poslanstvu.
Njegovo imenovanje v Beogradu ni
bilo sprejeto s zadovoljstvom, ker ni
novinar. Za poročevalca šefa presbiro-
ja je imenovan g. Ante Brozović, šef
Novinskega urada v Zagrebu.

Seja glavnega odbora SKS.

Beograd, 30. marca. Glavni od-
bor SKS bo imel dne 15. aprila v Ljub-
ljani sejo, na kateri se bo obravnavalo
vprašanje priklapitve k zemljoradniš-
kim disidentom.

Borza 30. marca.

Zagreb, devize: Berlin 100—103,
Bukarešta 240—245, Milan 1655—1665,
London 1425—1435, Newyork 320—324, Pa-
riz 2900—3000, Praga 605—610, Švica
6100—6200, Dunaj 435—440, Budimpešta
37.50—38.50, Valute dolarji 318—322, av-
krone 455, čsl. krome 570—595, fr. franki
2825—2875, napoleonidori 1000, nem. mar-
ke 109, leji 240, lire 1630—1640.

Beograd, devize: Berlin 25.30—25.70,
Budimpešta 9.90, Bukarešta 62.50—63,
London 356, Newyork 82.50—82.70, Pariz
725, Praga 150, Sofija 53, Ivica 1530, Du-
naj 1.12—1.20, Ženeva 1530, Milan 412—
415, valute: funti 80.50—81.50, leji 60.50—
61, čsl. krome 148, levi 49.

Curil. Berlin 1.57, Newyork 5.15, Lon-
don 21.51, Pariz 46.35, Milan 26.20, Praga
9.45, Budimpešta 0.57, Zagreb 1.55, Var-
šava 0.13, Dunaj 0.06% avstrii, žigosane
krone 0.07.

venčno politiko. Isti Lloyd George, ki
je z upravičenim gnevom žigosal boljše-
viško razdejanje Rusije, je postal
prijatelj gospodarskega sporazuma
med Evropo in Rusijo, kakor hitro mu
je boljševik Čičerin sporočil, da je so-
vjetska vlada voljna popustiti v vpra-
šanju predvojnih dolgov in da jamči
za prosperiteto inozemskih gospodars-
kih podjetij v sovjetski Rusiji.

Pred nami se križajo interesi dveh
skupin evropskih držav: agrarne in
industrijske. Med agrarne prištevamo
tudi Francijo, ki ima buržoasko-kme-
tijski značaj. Franciji se ne mudi na
rešitvi ruskega vprašanja, ker od go-
spodarskih stikov z Rusijo ne more
mного pričakovati. Za francoske ren-
tije je važnejšega pomena, ali bo
Rusija poplačala svoje dolgove. Povrh
tega ima Francija važne politične in-
terese z ozirom na Nemčijo. Zveza med
sovjetsko Rusijo in Nemčijo se zdi
Franciji neizogibna, da bi se prepre-
čilo samo tedaj, če bi se izpremenil re-
žim v Rusiji. Zato se Francija še ved-
no na tihem tolaži z intervenčno poli-
tiko in samo oster nastop Anglije, ki
se je hotela že izneveriti zaveznistvu,
jo je prisilil, da je pristopila k Lloyd
Georgeovemu načrtu genovske konfe-
rence.

Drugače je pač z Anglijo in Italijo.
Anglija je vseskozi industrijska de-
žela. Njena industrija se nahaja v tež-
ki stagnaciji, število brezposelnih raste
dan za dnem in ji grozi s težko soci-
jalno krizo. Umevno je, da angleškimi
državnikom, ki so dobri narodni go-
spodarji in izkušeni finančniki, nedo-
staja potrpežljivost in zaupanja v
skorajšnji preobrat v Rusiji. Anglija
se hoče raztegniti na ruski trg ter
eksploatirati naravno zaklade ogrom-
nega slovanskega imperija. Tudi Ita-
lija se prištevava v vrsto industrijskih
držav, dasiravno nima znamenite in-
dustrije. Njena gospodarska kriza po-
staja vedno bolj akutna, a ž njo tudi
nacionalna. Kar ni prinesel nacional-
ni imperijalizem, to naj doda gospo-
darski. Zato se toliko trudi za svojo
gospodarsko cono v Levantu in zato je
prva, ki dvigne roko, če se sliši pa Ev-
ropi glas o priznanju Rusije.

Českoslovaški ministrski predsed-
nik dr. Beneš je zavzel ono smer, ka-
tero mu narekuje položaj Češke indu-
strije. Kakšne koristi bi imela repu-
blika, če bi se postavila v intransi-
gentno pozo proti sovjetski Rusiji in
bi čakala, kdaj se tam izpremeni re-
žim? Za Českoslovaško je vprašanje
ruske obnove vprašanje njene
ga industrijskega razmaha. Čim-
prej se začne v Rusiji delati, tembolje
i za njo i za ves ostali svet. Danes je
izključeno, da bi se dal ruski boljševi-
zem zlomiti z akcijo kakšnega »glav-
no-komandujuščega« Wrangla. Danes
gre zato, ali se sestanemo in si razdeli-
mo delo, ali pa se začne novo krvopro-
litje, ki mora vpropastiti vso Evropo.

Ker sta Jugoslavija in Rumunija
agrarni državi, je naravno, da se go-
spodarski interesi križajo. Jugoslavi-
ja ne more dati Rusiji industrijskih
pridelkov in obratno. Ni se tedaj ču-
diti, če vlie sporazumu v Bratislavi
še vedno ni med člani Male antanta
pravega soglasja v ruski politiki. Tre-
ba pa je, da se Jugoslaveni vglobimo
v položaj Českoslovaške in ostale indu-
strijske Evrope ter podpiramo take
rešitve, ki bo prinesla konsolidacijo
ne pa intervencije, vojno in propast.
Največ pa je seve odvisno od gospo-
darske uvidevnosti boljševističnih dele-
gatorov. Tu bodo postavljeni pred trda
preizkušnja. Lenin zna dobro, da nima
v Evropi simpatij. Lahko pa je, da bo
zaigral vse, če bo vrgel kocke v na-
pačno smer. Rusija in Evropa sta se
rečali — po dolgih in krvavih letih

in to srečanje je samo na sebi epohalen dogodek, ne glede na dvomljive uspehe razkričane genovske konference.

Koroški pekel.

Grebinjski Klostër. Zborovalna svoda in osebnost varnost. V nedeljo 12. t. m. je bil v Grebinjski Klostër sklican shod po § 2, ker javne shode vsakokrat razbije od »Heimatsdienst« najeta družal barab pa tudi intelligence. Kakor pišejo »Freie Stimmen« same, je pridrla dosti ljudstva od vseh strani ne glede na politično mišljenje, ki so v prijateljski složnosti vdrl v zborovalno dvorano, zborovanje razbili ter udeležnike razgnali in pretepli. Pretepli so kaplana Carla, Florjana Dertnika iz Ravša, Matija Petriča (tem so vzeli tudi klobuk) iz Rovša, Ivana Pušla iz Male vasi, Pasterk Boštjana iz Grebinjskega Klostër in še več drugih.

Pongracija Volavčnika iz Kleč je na potu domu dohitelo 6 mož ki so ga bili s pestmi in palicami. Popreje pa je bil že pred zborovalno sobo pretepen.

Marija Schwarz iz Suhaga Blata je šla popoldne v cerkev v Grebinjski Klostër. Na poti jo srečata Spögel iz Vovber in Tomažev iz Vovber in še več drugih. Začeli so jo zmerjati in pretepati, da je bila več dni delanezmožna.

Na enak surov način je bilo še več Slovencev napadenih in pretepenih. Kave iz Krasnice je obležal brez zavesti. Kunčič Tomaž iz Sp. Kneže (sklicatelj shoda) je bil tepen s palicami in bikovkami po hrbtu in glavi.

Surova banda je štela okrog tisoč ljudi iz okolice. Voditelji bande so bili: Tomaž Schwarz, župan v Grebinju; Al. Rabič, župan v Vovbrah, dež. sodn. nadv. Poetsch v Velikovu; trg. pom. Leitgeb in Vincenc Nagele, posestnik iz Velikova. Župan Schwarz je kazal bandi, koga treba preteptati.

Orožnikov je bilo 8 »avzočih«, ki pa Slovencev niso branili, češ, da niso v stanu. Pred otvoritvijo je okr. rev. nadv. v Velikovu (orožnik) Filip Cvikel sklicatelj: »Der Heimatsdienst duldet diese Versammlung nicht.« Na odgovor sklicatelja, da to ni nobena oblast, je rekel Cvikel: »Dobro, tedaj zapustimo mi mesto in za posledice ste sami odgovorni!«

Isti dan je prihrumela divjaška banda tudi pred stanovanje učitelja Kupra v St. Rupertu in dr. Peška v Velikovu ter zahtevala, da se morata oba do 1. aprila izseliti. Banda sta vodila dež. sod. nadv. Poetsch in meščanski šolski učitelj Hornbögner.

Enak škandal kot ta, se je dogodil pred mesecem v Samožnji vasi pri Skočjanu, kjer so bili udeležniki igre »Krivoprišežnik« do krvi pretepeni. In kaj storimo mi za uboge trpine na Koroškem? — Nič! Vse to mirno gledamo in se niti ne razburjamo. In ni li tudi ta naša mlačnost kriva, da smo zgubili Koroško in Gorjsko? Ker se pa zgubljenim pokrajinam še ne mislimo odreči, potem pač treba na nesramno po-

Prababica.

O tihih vzdihih nesrečne ljubezni, strašnih odkritjih in o kraljici Usodi nam priča ta zgodba, ki jo je pesnik krstil za »Prababico«. Liki fantastične sanje, katerih početek in konec je zakrit z eno samo krvavo rdečo rožo, na kateri so v raznih niansah vtešene tajinstvena znamenja, vstaja grad nad daleko, nobeni deželi domačo ravnan, kakor od nevidnih demonov postavljen, da se v njem odigra usoda, ki je s svojimi rokami kruto zgrabila uboge, trpeče ljudi in jih oropala tistega žarka solca, do katerega so se mukoma prerili.

Sredi mirnih, dobrih ljudi, ki žive življenje, kakor jim je pač dano, stopa kakor Meduza, strašna prababica, ki je omadeževala z zločinom ne-le sebe, ampak vse svoje pokolenje; in ne najde miru, predno ni poginil poslednji njenega rodu, poslednji, nedolžni, od strašnega greha prababice do krvi tepen človek — čistega srca in svetle, nad vse oblake kakor jutranje solnce bleščeče so duše.

Pesem o blodnji in o iskanju, trepotu in končnem poginu, vsled neznanne krivde, ki se reže kakor rdeča nit skozi njegovo težko, trudapolno življenje, je ta igra človeške ljubezni, ki

stopanje odgovoriti s prispevki za naša obrambna društva! To bo najboljši odgovor!

Politične vesti.

* **Iz narodne skupščine.** Na torkovski seji so bile na dnevnem redu tri interpelacije: Prvo je vložil zemljoradniški disident Benin glede razmejitve z Rumunijo. Dr. Ninčič je izjavil, da je razmejitve še v toku, na kar je Benin odložil svojo interpelacijo. — Socijalista Divac in Kristan sta interpelirala v zadevi kleparja Veljkovića. Afera je svojčas dvignila mnogo prahu. Opozicijsko časopisje je pisalo, da je vlada s svojim »babinastvom« zakrivila Veljkovićevo smrt. Navsezadnje se je izkazalo, da Veljkovič sploh ni umrl in da so ga zlostavljale grške oblasti. V zbornici so se slišale ostre besede proti časopisju, ki širi izmišljene senzacije. V tem smislu je govoril tudi minister Marinković, ki je dejal, da nekaterim časopisem absolutno ni do resničnih podatkov. — Na to je vojni minister odgovarjal na interpelacijo posl. Kristana glede izenačenja činov častnikov in opozoril, da mora po zakonu vsak častnik določeno dobo čakati na svoj avanzma. — Demokratiški klub je razpravljaval o zahtevi opozicije glede izročitve generala Zečevića sodišču. Končen sklep se ni storjen, skoraj gotovo pa je, da bo demokratiški klub za prosti prehod na dnevni red in za anketo, ki bo razčistila Zečevićevo afero.

* **Pogajanja o izvršitvi rapalske pogodbe** se bodo vršila med našo in italijansko vlado prigodom genovske konference.

* **Koroški deželni zbor in Slovenci.** Na včerajšnji seji koroškega deželnega zbora je Glantschnigg (pristaš Bauernbunda) ostro napadal Slovence in koroško slovensko gospodarsko stranko. V svoji interpelaciji je zahteval od vlade, naj zabrani koroškim Slovincem vsako politično agitacijo. Med citiranjem te interpelacije je poslanec Poljanec v imenu koroških Slovencev ostro protestiral. Protestu so se pridružili tudi socijalni demokrati. Slovincem na Koroškem ki so že itak popolnoma brezpravna raja, hočejo odvzeti torej še zadnje pravice, dočim si Nemci v Jugoslaviji svobodno ustanavljajo svoje politične in kulturne organizacije.

* **Memorandumi še dežujejo.** Iz Sofije poročajo, da je tudi makedonski komite sklenil predložiti genovski konferenci memorandum za »samoodločbo« Makedonije.

* **Zaupnica nemški vladi.** Nemški državni zbor je z 248 proti 81 glasovom sprejel zaupnico nemški vladi in hkratu protestiral proti noti in odredbam reparacijske komisije.

* **Karel Habsburg na koncu svojega življenja?** Vesti, ki prihajajo z Madeire, poročajo o naglem poslabšanju Karlove bolezn. V Bjdimepti se je že

meša um in ne vidi niti v smrti zapreke na poti do svojega cilja.

Franz Grillparzer spada med neusklajeni klasiki na odlično mesto. Njegovo ime imenujejo poleg Goethejevega in Schillerjevega. Ne trdim, da jima sega do ramen, še manj, da jima je enak, vendar je njegovo delo tako polno lepote v misli in obliki, da ga s pravico imenujemo v vrsti z najboljšimi pesniki. Njegova življenska pot ni bila posuta z rožami; do pozne starosti mu je prihajalo vse narobe. Usoda je bila trdo vanj in že zamlada je pretrpel izgube in bolesti, kakor malokdo; in te so zarisale v pesnikovo srce trpko obžalovanje, ki se je izražalo včasih z noto ironije, včasih v hitrem potoku krvavega trpljenja v njegovih delih.

Svoja prva dela, med katere spada poleg »Blanke Kastiljske« in »Spartake« tudi »Prababica«, (katera znači prvi večji pojav pesniške intuicije in pesniške obdelave, tedaj lahko velja za Grillparzerjevega prvenca) je ustvaril v dobi, ko se je romantika nagibala k opisovanju groznih roparskih dogodbin je pritegnila nadnaravno moč, usodo, strahove itd., da razvozla zamot igre ali pripovedi.

Vzpodbudnih virov za roparsko

raznesla vest o njegovi smrti, ki je pa bila mistifikacija. Bivši cesar se je dal prevideti in je že napravil oporoko.

Dnevna kronika.

— **Kraljeva poroka** se bo vršila zanesljivo dne 1. junija. Po dosedanjih poročilih se je udeležiti prezident Masaryk, poljski prezident Pilsudski, fr. prezident Poincaré, belgijski kralj in grški kralj.

— **»Straži«** se vedno pozna, če je poslanec Žebot doma. Takrat je cel list vedno še bolj poln ostudnih psov in osebnih izpadov kakor sicer. Žebot vsakega političnega nasprotnika še menda na stranišču zasleduje. »Straži« ne bomo nikdar sledili na polje gnusnega osebnega boja in psovanja. To plemenito »delo« ji radevolje prepuščamo.

— **Zagovarjanje kapitalistov** nam podtika »Straža«, ker smo povedali resnico glede Falske elektrarne in gospodarstva mestne občine. Čudno pa je, da je med zagovornike kapitalistov zašel tudi »Stražin« bratec »Slovenec«, ki v svoji št. od 29. t. m. istotako obsoja mariborsko komunalno politiko, glede elektrarne. Pove še celo to, cesar mi nismo, da je občina morala plačati te dni 19.000 K na zamudnih obrestih in vprašanje čisto upravičeno, če jih ni škoda. Upamo, da bo »Straža« zaradi te kritike mestnega gospodarstva sedaj tudi »Slovenec« okrcala.

— **Strašilo za klerikalce** je postal v zadnjem času dr. Sušteršič. Te dni so šentiljski klerikalci, ki so tako junasko »šturmali« mejo, z vso resnobo pripovedovali, da je baje Pašić pozval dr. Sušteršiča nazaj, da bi organiziral klerikalno stranko v državnem duhu. Stvar izgleda seveda bolj kot aprilska šala, vendar pa šentiljski klerikalci z vso resnobo obljublajo, da bodo streljali na Sušteršiča, če bi prišel.

— **Tiskarski škrat** si je dovolil v včerajšnji številki poleg nekaterih manjših šal tudi nekaj grših: V uvodniku se mora glasiti »dekoncentracije« mesto »dekomentacije«, dalje »na vsakih 10.000 prebivalcev« mesto »20.000; umrli nadčitelj v Remšniku (gl. dnevne!) ni bil Kovačič, ampak Kaučič; v članku »Za naše literarno ujedinjenje« (v oddelku kultura in umetnost!) se mora glasiti v drugi vrsti »razume« mesto »računa«, v peti vrsti pa »živimo« mesto »visimo«.

— **Finančna delegacija objavlja uradno:** Na osnovi naknadno došlega pooblastila gospoda finančnega ministra se bodo izplačevale v Sloveniji povisane draginjske dnevnice 1. dne aprila s polnim prvotno nakazanim zneskom, t. j. za ves april in polovica difference za dobo od januarja do incl. marca t. l. ali za 45 dni. Protivna odredba od 29. t. m. je preklicana.

— **Službena pragmatika.** Državna komisija, katera je imela nalog, da izdela sporazumno s Savezom državnih činovnika in službenika zakonski predlog za službeno pragmatiko dr-

igro je mladi Grillparzer imel tedaj na kupe na razpolago in med njimi tudi delo, ki je brez dvojbe eno najboljših v nemški literaturi: Schillerjeve »Roparje«. Čeprav moramo priznati, da je pri Grillparzerju v dobi, ko je pisal »Prababico«, že jel popuščati Schillerjev vpliv in je stopil na njegovo mesto Goethejev, vendar ne moremo popolnoma odrekat vpliva »Roparjev«.

Grillparzer ni hotel imeti navadnega roparja za junaka. Njegov čut do estetike v življenju mu je veleval, da ga dvigne iz mlake, v kateri se prikaže spočetka: iz roparske tolpe.

Dejanje »Prababice« je v zlatnem sledeč: Na starem gradu Borotinskih se je bil izvršil zločin; Prababica je šla prisiljena v zakon, a se je med tem vendar ljubila s svojim pravim izvoljencem. Ko izve njen soprog o tem in da mu je povila sina — ne njegovega, jo z mečem zabode. Duh prababice pa ne more najti miru v smrti, dokler ne izgine poslednji njenega rodu z zemlje. In zato blodi po sobanah, hodi in škriplje po stopnicah in ljubi te svoje vnuke. Berta, hči poslednjega Borotina, je zaljubljena v Jaromira, ki ji je baje rešil življenje pred roparji. V resnici pa je Jaromir njih poglavar. V tem času, ko se ina

žavnih civilnih nameščencev, je preč kratkim končala svoje delo. Savez državnih činovnika in službenika je ta zakonski predlog, kateri pride dvomno pred narodno skupščino ter postane z malimi izpremembami zakon, v posebni brošuri. Ker pa dela srbohrvatsko narečje in cizilica, v kateri je ta brošura napisana, mnogim slovenskim državnim nameščencem težkoče in ker je ta zakonski predlog v mnogih ozirih nujno potreben sprememb, je izdelala Zveza poštnih organizacij v Ljubljani slovenski prevod Zakonskega predloga državnih civilnih nameščencev ter mu pridala še poseben komentar. V lastnem interesu javnih nameščencev leži, da ta zakonski predlog temeljito preštudirajo ter stavijo potom svojih strokovnih organizacij predloge za spremembo. Da si more slovenski prevod tega zakonskega predloga nabaviti vsak državni uslužbenec, je postavila Zveza skrajno nizko nabavno ceno. Predlog zakona o civilnih državnih nameščencih, kateri obsega 245 členov, stane s komentarjem vred komaj 5 Din. Dobi se v Mariboru v predstojništvu glavne pošte. Ker je naklada omejena, se bodo naročila lahko upoštevala le, dokler ne zmanjka zaloge. Organizacije naj pošljejo skupno po brošuro za svoje člane.

— **Stavka v Westenovi tovarni** v Celju je izbruhnila 29. marca, ker Westen ni hotel zopet sprejeti treh odpuščenih delavskih zaupnikov. Kakor poroča »Naprejek«, je od 800 delavcev 100 stavkokazov. Stavka še traja.

— **Trboveljska premogokopna družba** izplača po poročilih dunajskih listov na dividendi 20 jugoslovenskih K. Lansko leto je izplačala samo 20 avst. K. Jaso je, da je imela družba potemtakem velikanske dobičke. Zato pa še vedno podražuje premog!

— **Ubijalec lastnega očeta.** V Vodoncih v Prekmurju je živel 59-letni kmet Miha Makazi s svojima hčerkanama, 17-letno Frančiško in 19-letno Terezijo. Terezija je bila omožena z nekim Janošom Veronom ter je stanovala pri svojem očetu. Oče se je zelo rad pravdal ter je na ta način zapravljal precejšnji del svojega premoženja. Radi tega je prišlo med njim in hčerkanama ter zatom večkrat do preprirov. Končno so sklenili ti trije, da očeta za vedno odstranijo ter so ta svoj sklep v noči od 20. na 21. marca tudi izvršili. Hčerka Terezija in njen mož sta očeta prijela, mlajša Frančiška pa ga je parkrat udarila s sekiro po glavi, da je bil na mestu mrtev. Da bi pa svoj zverinski čin zakrili, so očeta v njegovi sobi obesili, nato pa šli klicati sosede, češ, oče je izvršil samomor. Sosede so to sprva sicer verjeli, ko pa je prišla sodna komisija, je prišel zločin na dan. Vsi trije so bili oddani sodišču v Murski Soboti.

Ne pozabite naročnine!

dopolniti usoda Borotinskih, pridejo vladne čete v kraj, da iztrebijo roparsko zalogo, ki se je bila silno razpasla. — To je nekako predzgodovina igre.

Jaromir pribeži, ko spozna, da je roparska četa podlegla v bitki v Borotinov grad, kjer upa najti pri svoji ljubljani Berti zavetišča. In ni se varal. Stari Borotin, ki je sila ponosen na svojo hčer in ki je tuhtal in iskal njej primernega ženina v najvišjih krogih, se uda volji hčerine ljubezni ter ji dovoli stopiti v zakon z Jaromir, kateri sam priznava, da je ubog in reven.

Niti oče, niti hči ne slutita, da sta sprejela v svojo hišo glavarja roparjev. Toda glej usodo! Stotnik, ki povečuje proti roparjem, pride v grad, da odhod vodi poizvedovanja za glavarjem, ki jim je ušel. Zdaj prične Jaromir goreti pod nogama. Mukoma se zadržuje, da se ne izda. V naslednjem je prisiljen razkriti Berti, da je roparski glavar; toda niti ta hudi udarec ne ubije njih ljubezni. Skleneta bežati v grad ob Reni, katerega je bil Jaromir si prej pripravil in kjer je znan pod imenom Jelšovski. Tam bi zlahka zbrisal vsak sled svojih prejšnjih dni s sebo. Toda usoda je sklenila drugače. Jaromir je prisiljen zabosti starega Borotina, ki se je bil tudi podal v boj

JDS.

OZJI ODBOR (načelstvo) KRAJEVNE ORGANIZACIJE DEMOKRATSKE STRANKE V MARIBORU ima svojo sejo nočej 31. aprila ob 8. uri zvečer v posebni sobi Grajske kleti. — Pri seji bo navzoč nar. posl. dr. Kukovec.

Tajništvo demokratske stranke za Maribor in mariborsko volilno okrožje je v Mariboru, Barvarska ul. 1 (v istem lokalu z mariborskim uredništvom in upravo »Jutra«). Kdor izmed strankinih pristašev ima kakršnokoli zadevo, v kateri želi nasveta ali pomoči, naj se oglasi v tajništvu.

Mariborske vesti.

Maribor 31. marca 1922.

CENJENE NAROČNIKE prosimo, da poravnajo zaostalo naročnino ker bi bili sicer primorani list ustaviti.

Uprava »TABORA«.

—o—

m Pogreb pokojnega škofa dr. Napotnika se vrši v ponedeljek dne 3. aprila po sledečem sporedu: Ob 8. uri se blagoslovijo telesni ostanki v hiši žalosti, nakar se prenesejo v svečanem sprevodu v stolno cerkev. Ob 10. uri začetek svečanosti za očiščene udeležence ter svečani prihod cerkvenih dostojanstvenikov v cerkev v spremstvu stolnega kapitla in teologov. Nato se vrši pontifikalna služba božja. Po maši bo imel govor ljubljanski škof dr. Jeglič, ki bo vodil tudi mrtvaški sprevod. Nato se bo prenesla krsta v svečanem sprevodu, ki se bo pomikal po Stolni ulici čez Glavni trg po Tattenbachovi in Sodni ul., v franciskansko cerkev, kjer bo krsta položena v grobnico pred glavnim oltarjem, kakor je pokojnik sam določil.

m Oporoka pokojnega škofa dr. Napotnika. Pokojnik, ki je bil vedno oče ubogih, se jih je tudi v svoji oporoki spomnil ter jim določil visoke zneske. Za glavnega dediča je določil dijaško semenišče, kjer se pripravljajo siromašni dijaki za duhovniški poklic. Svojo hišo v Mariboru je zapustil katoliškemu društvu, da bodo imela v bodoče svojo lastno streho.

m Še enkrat opozarjamo občinstvo na veličastni koncert, popolno narost naše mesto, ki ga prirede gojenci in gojenke državnega učiteljskega v soboto dne 1. aprila zvečer v Götzovi dvorani. Kakor znano, se vprizori prvi jugoslov. oratorij, priznana delo komponista p. H. Sattnerja: »Assumptio B. M. V.« Vstopnice se prodajajo pri Zlati Brišnikovi v Slovenski ulici.

m Zanimivo predavanje. Danes zvečer ob 8. uri pridite v malo kazinsko dvorano, kjer predava g. inž. Kukovec o »Tehniški in kulturi«. Živimo v dobi velikanskega tehničnega napredka, zato je poznavanje tehnično-kulturnih vprašanj za vsakogar važnega pomena. Predavanje se nadaljuje prihodnji petek.

proti roparjem in v smrtni uri izve Borotin od starega roparja Boleslava, da je Jaromir njegov sin, o katerem je bil prepričan, da je utonil. V tem hudem spoznanju umre stari grof. Delo prababice, ki straši po gradu v tej usodni noči, še ni izvršeno. Da je zaželela Jaromiru in Berti vžitek ljubavni s tem, da je postavila mednju bruno: bratovstvo, je povzročilo, da morata drug za drugega umreti. In šele zdaj, koncem tragedije Borotinskega rodu, najde prababica svoj počitek v krti.

Pred petdesetimi leti je umrl pesnik »Prababice«. Mnogo se je spremenilo iz tega časa, ko je pesnik Grillparzer za Burgtheater in odtod za vsa nemška gledališča. In vendar nam je, recimo »Prababica« v svoji vroči fantastiki tako blizu, tako intimna, da jo živimo liki simfonijo čustev, prekipevaločih in prelivaločih se.

In komur je do pozabljenja današnjega časa, ki je tako daleč od idealnosti, katera preveča romantično delo »Prababice«, naj jo pride obiskati v naše gledališče, kjer se vrši v soboto premiera.

m V Narodnem domu se vrši v torek zvečer ob 20. uri propagandni večer, ki ga priredi Češkoslovaško-jugoslov. liga v Ljubljani. Na sporedu je predavanje dr. Pivka o prezidentu češkoslovaške republike Masaryka z zanimivimi skioptičnimi slikami. Govorita generalni konzul dr. Beneš in preds. lige dr. Triller. Ta večer bo posvečen zbiranju in vzajemnosti obeh narodov, ki sta bila v preteklosti in hosta tudi v bodočnosti tesno vezana drug na drugega. Vstopnina bo znašala samo 1 dinar. Pridite vsi!

m Novo narodno društvo v Studencih. V Studencih je začela poslovati Čitalnica tamošnjega Sokola. Čitalnica ima svoje prostore v Sokolskem domu. Na razpologo so vsi slovenski listi in revije. Vstop imajo člani in po njih upeljeni gostje. Pozdravljamo Čitalnico, ki je znamenje živahnega kulturnega delovanja vrliga studenškega Sokola.

m Neprijavljena izguba. Pred približno dvema mesecema je našla neka ženska v Vetrinjski ulici hranilno knjižico z večjim zneskom denarja. Knjižico je zažgala, denar pa porabila zase. Vsled poizvedovanja po lastniku potom časopisja se je oglašil kot oškodovanec v Tattenbachovi ulici stanujoči urar Franjo Klarer. Izjavil je, da je vložno knjižico ljubljanske kreditne banke prodal Jos. Dragonju da bi zanj vložil znesek 1800 kron. Ta pa je knjižico z denarjem vred zgubil. Te izgube pa ni prijavil, ker je bil mnenja, da se itak ne bo nikdo oglašil. Šele na poziv v časopisju se je prijavil ter bo potom amortizacije dospel zopet v posest svojega denarja.

m Prehod čez železniški tir. Ker se pri prehodu čez železniški tir ponovno dogajajo nesreče, kar jasno dokazuje včerajšnji slučaj, katerega žrtve je bila žena delavca Jurančiča, opozarja policijski komisariat, da se bo vsakdo, ki se bo zasačil pri prehodu čez železniški tir, bodisi na prepovedanem mestu ali pri zaprtih zatvornicah, najstrožje kaznovan. Nešteje nesreče, ki so se že pripetile, naj vendar enkrat spametujejo ljudi, da je treba pri prehodu čez železniški tir, posebno pa še na tako prometnem mestu, kakor je na Tržaški cesti, biti posebno previden.

m Srčni krč je dobila na cesti v bližini okrajnega glavarstva 10-letna učenka Marija Trobentar iz Pobrežja. Rešilni oddelek jo je prepeljal k njenim staršem na Pobrežju št. 42.

m Velika kavarna. Ob 17. uri popoldne čajanka s koncertom v »Klubbaru«.

Objave.

§ Praško pevsko društvo Smetana priredi v torek 18. aprila 1922. v Götzovi dvorani velik umetniški koncert, kot prvega na turneji po Jugoslaviji. — Znano je, da se je merilo to pevsko društvo po svojem slovesu s pevskim društvom Hlahol in da je dobilo v tekmah v Plzni in Pragi nad Hlaholom prvo darilo, tako da velja danes kot prvo češko pevsko društvo.

§ Mestni kino: »Skrivnost Osirise« krasen film v 5. činih, ki nam predloži staro egiptosko kulturo v vseh njenih časih in skrivnostih, se predvaja v petek, soboto, nedeljo in ponedeljek.

Narodno gledališče.

Repertoar:

Petek 31.: Ob 15. uri: »Hlapec Jernej«. Izv. abon. Dijska proslava Gankarja.
Sobota 1. aprila: »Prababica«. Abon. B.
Nedelja 2.: »Ptičar«. Izv. abon.

Jutri v soboto 1. aprila vprizori mariborsko gledališče Grillparzerjevo »Prababico« (»Ahnfrau«). Opozorjamo na današnji podlistek v »Taboru«.

Sokolstvo.

o Kolo jahača sokolskega društva v Mariboru priredi v nedeljo, dne 2. aprila t. l. svoj prvi popoldanski ježizlet k Sv. Marijeti na dravskem polju in se vsi člani bratsko vabijo, da se polnoštevilno udeležijo. Zbirališče točno ob 12. uri v Narodnem domu. Zdravol. Načelstvo.

o Sokolstvo in državljanska vzgoja. Češko Sokolstvo se zaveda, da domovini manjka dobrih državljanov. Dober državljan ni tisti, ki se slepo pokori višji volji (take državljan je vzgajala Avstrija); zares dober državljan je samo oni, ki pozna državljanske pravice in dolžnosti. Kakor pri nas, tako motijo tudi na Češkem javno življenje in napredek države nevezgoveni ali enostranski vzgojeni državljani, kateri poznajo edinole pravice in ki večno godrnjajo nad državo, ne da bi izpolnjevali vse državljanske zapovedi. Dravljanska vzgoja je v demokratični državi nujno potrebna. Zato je hvalevreden sklep praške sokolske župe, da priredi v družbi s Prosvetno zvezo in z Husovo šolo tečaj za državljanske nauke. — Na teh tečajih se bo predavalo sledeče: Splošni državljanski nauk. — Ustava češkoslovaške republike. — Ozemlje in prebivalstvo češkoslovaške republike. — Dolžnosti in pravice čl. državljan. — Samouprava v čl. republiki. Razvoj in pomen demokracije. — Čsl. politične stranke. — Socijalizem, njega razvoj in vrste. — Dr. Tyrš in državljanska vzgoja. — Naloga Sokolstva v čl. republiki. Tako se češki Sokol tudi umsko izobrazuje za dobrega državljan. Ali bi se ne dalo nekaj podobnega izvesti tudi pri nas, dasiravno morda v skromnejšem obsegu? Pri nas je to bolj pereče kot na Češkem. Koliko zdravjeje bi bilo naše politično ozračje, če bi bili volilci politično docela vzgojeni, kakor to zahteva namen in duh prav demokracije.

o Češki delavci v tujini in Sokol. Nedeljski »Narodni Listy« prinašajo poročilo o Sokolu v Gornji Orehovici na Bolgarskem. Tam obstoja češki Sokol, ki šteje 1 ustanovnega, 78 rednih in 11 začasnih članov, 8 moškega naraščaja, 4 ženskega naraščaja, 19 dijakov in 22 dijakinj. Kako pride češki Sokol na bolgarska tla? V Gornji Orehovici je velika tovarna za sladkor in sladkorne izdelke. V tovarni so nastavljeni češki inženirji in češki strokovni delavci. Kjer biva nekoliko Čehov tam se zmešaj vgnezdijo tudi Sokol. Sokol jih spominja na domovino, Sokol jim vlije v tujini pogum in narodni ponos. Približno pred 1 letom so inženirji in delavci v Gornji Orehovici ustanovili Sokola, in že v prvem letu je bil dosegel mnogo uspehov. Sokol širi slovansko misel tudi med Bolgari. Podčrtati je treba še eno: lepo slovo med inteligenti in manualnimi delavci! Starosta je inženir, podstarosta delavec in tako naprej. Tako se utrjuje prava demokracija in samo po tej poti lahko človeštvo napreduje.

Kultura in umetnost

Poljska studija o hrvatskem dramatiku Begoviću. Poljaki se zadnje čase zelo zanimajo za Jugoslovane, o sobito za Hrvate, tako je sedaj dr. Jerzy Pogonowski spisal studijo o autorju »Hasanaginice« Milanu Begoviću ter jo izdal v posebni knjigi. Pogonowski stavi Begovića v isto vrsto z Vojnovićem in Nazarom.

Sport.

: SK Korotan sklicuje važno sejo vseh članov, katera se vrši v soboto, dne 1. aprila ob 20. uri v gostilni »Maribor«. — Tajnik.

: Prva spomladanska prvenstvena tekma se vrši v nedeljo na igrišču »Maribor« med SK »Korotan« in »Svoboda«. Ker sta kluba skoro enako močna, je pričakovati poizrtvovalne igre. Sodi g. Hraš, doslej v Mariboru še nepoznan, ter je upati, da bo boljši od ostalih, razen kap. g. Šuputa. Tekma se vrši ob vsakem vremenu. Pričetek ob 15. uri.

: Sportni adresar. Vsi klubi se opozarjajo, da se imajo do ponedeljka 3. aprila predati tajniku POLMP gosp. Šepecu spisi za sportni adresar, sicer se bo kazensko postopalo.

Izpred sodišča.

Lahkomiselna poneverba.

Gornjeradganski trgovec Anton Korošec je dne 14. novembra 1921 postal svojega pomočnika Jakoba Gei-

serja z dvema voznikoma v Maribor, da bi pri raznih trdkah nakupil zanj blago, in mu je dal v ta namen 40.000 kron seboj. Geiser je v Mariboru nakupil samo nekatere stvari, potem pa je s Koroščevim denarjem začel veseljačiti po mestu, z ostankom 20.428 K pa je pri Zgornji Sv. Kungoti popihal v Nemško Avstrijo. Ni pa imel sreče, ker ga je avstrijsko orožništvo že v Lipnici aretiralo, ker ni imel nobenih dokumentov, in mu odvzelo denar. Avstrijske oblasti so Jakoba Geiserja, ki je doma iz Slapinec pri Sv. Jurju in torej jugoslovanski državljan, izročile mariborskemu okrožnemu sodišču, pred katerim se je moral zagovarjati radi hudodelstva poneverbe. Obsojen je bil na osem mesecev težke ječe, v katero se vsteje preiskovalni zapor od meseca novembra v Lipnici in Gradcu.

Zabave bogatih kmetijskih posestnikov.

Posestnik Anton Ploj iz Žitnic je prišel 21. marca v trg Sv. Lenart v Sl. goricah, ker je imel opravke pri davčnem uradu in pri zavarovalnici. Nato se je podal v gostilno in je začel veseljačiti ter plačevati tudi za svojo družbo. Pri tem je kazal veliko svoto denarja, kar je izrabil kolar Matija Lešnik iz Šetarove, ki se je pijanemu Ploju pridružil in ga pomagal spraviti spat v Zamolovi gostilni. Skrivaj mu je izmaknil iz notranjega žepa pri tolovniku denarnico z 19 bankovci po tisoč dinarjev. Denar je skril pod neko bruno pri svinjskih hlevih posestnika in kovača Janeza Rojka na Stražah. Neumornemu poizvedovanju orožniške postaje pri Sv. Lenartu se je drugi dan posrečilo, izslediti Lešnika in najti 66.000 K ukradenega denarja. Manjka pa še vedno 10.000 K. — To je v mesecu marcu že drugi slučaj, da je kmečki bogataš prišel z dežele zapravljat in pri tem prišel ob veliko svoto. Ni torej res, kar piše zadnji »Slov. Gospodar«, ko pravi: »Vsled neznosnih davkov se začneja spet doba zadolževanja (kmetijskega stanu). Sedanje vladne stranke nas hočejo upropasti.« Taka pisarija je brezvestno demagoštvo, ker so davki najmanj krivi, ako je res začel kmetijski stan propadati in se zadolževati. Krivda tiči v njem samem.

Gospodarstvo.

g Mariborski trg. Sejmsko poročilo od 28. marca: Prignalo se je: 4 bike, 65 volov, 215 krav, 8 telet in 10 konjev. Skupaj 302 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste so bile za 1 kg žive teže sledeče: Debeli voli — do — K, poldebili voli 21 do 32 K, plemenski voli 21—28 K, biki za klanje 18 do 28 K, klavne krave debele 22 do 25 K, plemenske krave 16 do 22 K, molzne krave 16 do 22 K, breje krave 16 do 22 K, mlada živina 17 do 28 K, teleta — do — K, krave za klobase 1 kg žive teže od 12 do 18 K. Mesne cene: Volovsko meso I. vrste 1 kg — do — K, II. vrste 36 do 48 K; meso od bikov, krav, telic — — K; telečje meso I. vrste 48 K, II. vrste 40 K; svinjsko meso sveže 68—80 K.

Ali se naj vinogradniki udeležijo s svojimi vini letošnjega vzorčnega sejma v Ljubljani?

Vino je sigurno eden najvažnejših trgovinskih predmetov, s katerimi se kupuje v Sloveniji, in zaradi tega spada tudi redno na vsako prireditel, ki naj služi v reklamo in propagando za naše izdelke in pridelke; recimo tedaj na vsak vzorčni sejem, ki se priredi v Sloveniji.

Lanski vinski sejem je bil v tem oziru prvi poskus, kako omogočiti vinogradnikom, da se udeležijo sejma v kolikor mogoče velikem številu z svojimi najraznovrstnejšimi produkti. Ta poskus se je — kar se uspeha reklame tiče — naravnost sijajno obnesel, čemu bodi v dokaz oživelost vinske trgovine napram dobi pred vinskimi sejmi. Da je imel ta poskus boriti se s početnimi težkočami in da prvi vinski sejem v gmočnem oziru za prireditelje ni tako uspel, kakor so nekateri pričakovali, je povsem naravno. To nas pa ne bi smelo ovirati, da korakamo po začetni poti naprej: da sopolnimo or-

ganizacija, ki je bila in morala biti pri prvem poskusu pomanjkljiva in vsled besar so se tudi zvišali prireditveni stroški. Nikakor pa ne bi smeli, kakor to priporoča v 2. letošnji številki "Kmetovalca" g. viš. kletarski nadzornik Gombač, po prvem, ne v vsakem oziru popolnoma uspelem poskusu, vreči puško v koruzo in prepustiti vinogradnikom, da se nadalje sami udeležijo ali ne udeležijo vinskega sejma!

Zakaj je lanska prireditev povzročila toliko zanimanje med posestniki velesejma? Zato, ker je bila močno izvedena pod okriljem in garancijo javne korporacije, ki uživa zaupanje in ki je posestnikom jamčila za pristnost ponujenega blaga!

Misli - li g. Gombač resno, da bi živil neznan vinogradnik ali tudi skupina takih iz sela X. isto zanimanje pri publiki, kakor kaka jasna korporacija, ki je zanimanec porok, da odgovarja vino etiketi, pod katero se ponuja? Ali g. Gombač resno misli, da se bi prireditveni stroški zmanjšali, če bi vsak udeležnik sam stal čeli čas za svojimi steklenicami in trošil? Ravno

narobe! Po mojem mnenju bi se še neprimerno zvišali! Sicer pa ima gosp. Gombač, kakor se mi dozdeva, ker govori o povečanju veseljenega prostora in možnosti zgradbe večih paviljonov, v obeh bolj točenju vina na veseljenem prostoru, nego vzorčni vinski sejem, more, niti neče nikomur zabraniti, da si postavi svoj šotor, ozir. zgradi svoj paviljon, ter toči tam svoj ali tuj vinski pridelek na lastno odgovornost ali pod garancijo kake komisije. Toda to je postranska stvar in nima z vzorčnim sejmom nič opraviti!

Kar se tiče vinskega sejma s pravega, kot takega, je pa — če se hoče doseči namen, ki ga ima — neobhodno potreben organizirani nastop kakor se je že lansko leto obnesel. Ne preostane torej drugo, nego nadaljevati, kjer se je lani prenehalo: odstraniti pomanjkljivosti in pogoške, ki so se opazale lansko leto in spopolniti započeto organizacijo.

Največ sitnosti in največje težkoče, kakor tudi neprimerno podražanje rezijskih stroškov so povzročili pri lanskem prireditvi za to popolnoma neprimerni in nedostatni prostori, posebno

nedostatnost in oddaljenost vinske kleti od izložbenih prostorov. V tem oziru bo treba temeljite remedure! Za vinski sejem se mora zgraditi posebni paviljon s primerno podzemsko kletjo in drugimi potrebnimi pritlikinami! Zgradba paviljona v to svrhu bi bila zadeva velesejskega konzorcija sporazumno s prireditelji vinskega sejma.

Podražila se je lanska prireditev tudi valde tega, ker so se morale razne potreščine, kakor zaboji, steklenice itd. na novo nabaviti. Če se pa odločijo vinogradniki, ozir. njih zastopniki, za stalno udeležbo na velesejmu, se bo enkrat nabavljeni inventar lahko rabil več let, pri čem se bo znatno prihranilo na stroških.

Končno so tudi trošarina (morala se je plačati trošarina za buteljsko vino, čeravno je bilo navadno vino napolnjevano v buteljke) in razne doklade na to, kakor tudi ogromni transportni stroški rezijsko zelo podražili in ni ravno znak posebne uvidevnosti za važnost prireditve od strani činiteljev, da se ni dalo doseči niti prostosti državne trošarine za vzorčno vino, niti znižanje prevoznih

tarifov. V prihodnje bo se moralo tudi v tem oziru drugače postopati ter poskusiti doseči prostosti državne trošarine za vzorčno vino in znižanje prevoznih tarifov po železnicah.

Kar se tiče korporacije, ki naj izvede v prihodnje vinske sejme, opozorim, da se ravno kar snuje na podlagi oblasti odobrenih pravil Pokrajinske zveze vinogradnikov Jugoslavije za Slovenijo, ki bo edina kompetentna, da prevzame v svoje roke vodstvo in izvedbo prireditve na ljubljanskem velesejmu. Dekler pa ta ni ustanovljena, pa mora zastopati zadevo vinarski in sadjarski odsek slovj. kmetijske družbe v Mariboru, sporazumno z enakim odsekom, ki so naj v to svrhu ustanovi dolenjsko vin. okrožje. S tem, da bodo tudi dolenjski vinorejci imeli svoje lastno zastopstvo in pravico soodločitve pri vzpostavitvi smernice za udeležbo na vinskem sejmu itd., bodo v naprej izključena nesporazumjenja, ki so se pojavila pri lanskem prireditvi vsled tega, ker je tako pravno zastopstvo Dolenjem manjkalo.

Vin. ravnatelj Puklavac.

GOSPODARICA SVETA.

Avanturističen roman. Spisal: Karl Figdor. Prevajal: R. R.

(Dalje.)

(45)

Je li ta beli čarovnik, ki stoji tu pred njim povzročil to strašno nesrečo?

Veliki duhoven se nenadoma zdrzne in vztrepeče. Visoko nad njim na nebu se začne močno, rezko brnenje in hipoma zakrije svetlišče velika senca, kakor, da bi sonce zakrilo svoj obraz.

Je li to znamenje Astarte? Trepetaje pogleda kvišku ter pade hipoma na tla, zakrivajoč si v nepopisni grozi z rokama obraz.

Velikanska bela ptica se ziblje nad goro.

Well, tu smo! zakliče hladno, miren glas od zgoraj navzdol Stanley. Stopite gori, mladi mož, toda oblecite si preje kopalne hlače ali kaj podobnega, kajti v naši družbi se nahajajo tudi dame! Sicer pa, kako se imenujete, kdaj ste rojeni, kaj ste doživeli? In preko ograje zrakoplova se sklone William J. Fletcher s papirjem in svinčnikom v suhih rokah, pripravljen, kakor napisati vse podatke in podrobnosti.

Z gondole padejo istočasno na tla tudi že stopnice, po katerih izstopijo eden za drugim s samokresi oboroženi moški, pred vsemi William J. Fletcher.

Naglo stopi k Stanleyu ter mu stisne obe roki.

J'm so glad to see you!

Toda že v naslednjem trenutku opazi odprtino, skozi katero je prišel na svetlo ubegli veliki duhoven.

Za mano! krične.

Potem planejo eden za drugim v notranjost svetlišča.

47.

— V svetlišču pred zlatim prestolom se vrže sedaj na tla par desetih sužnjev.

Previdno se plazijo proti konzulovim nogam, nam skušajoč ga tako izpodnesti. Pred njim leže mrtvi skoraj že vsi, ki so z njim vred branili Mavdo, leži tudi Kien-Lung, najzvestejši njen spremljevalec.

Takrat pridre po ozkih stopnicah rešitelj.

Samokresi počijo, v paničnem strahu zbeže črne proti vratom.

Preč, preč! krične konzul ter dvigne Mavdo v naročje. Opeteka se od utrujenosti.

Zaklad! mrmra Mavda. Brez zaklada ne grem od tod!

Naprej! Čaka nas še veliko delo! kriči Stanley.

— Spodaj gori Simbabije, umira zadnje mesto Ofira, države sinov Solna.

„GRAJSKA KLET“, MARIBOR.

Vsak dan

sveže donavske ribe

raznih vrst.

494

Na debelo!

468 C-3

Na drobno!

V „Dalmatinski kleti“

se prodajajo prvovrstna dalmatinska vina ter specialiteta: vino iz suhega grozja. Z enakim zalagam udi restavracijo „Maribor“ in druge razne gostilne.

Obleke za fante, dame in gospode, kakor tudi vse perilo in modne predmete razpošilja na debelo in na drobno po čedovito nizkih cenah veletrgovina in razpošiljalna

R. Stermecki, Celje št. 368 Slov.

Zahtevajte ilustrirani cenik. Kar ne ugaia, se zamenja ali vrne denar.

Krog vznožja svetiščnega griča divjajo množice sužnjev. Zagledali so bili zrakoplov. Oni, ki so zbežali iz svetišča kriče na vse strani:

Belokožci nam odnesejo zlato!

Jeza in razočaranje jih napolnita z novimi pogumom. Množice se pripravijo na nov naskok, ne več stotine kakor doslej, ampak tisoči, tisoči!

Eden za drugim drve proti svetlišču.

Skozi drevored grajfov in levov.

Preko pobočij...

Preko teras...

Velikanski črn val pokrije grič.

Kljub smrti in vragu... svetiščni zaklad morajo dobiti!

Mala oznanila.

Družabnik za veliko podjetje se išče. 20% obrestovanje garancirano. Vložnice 1.000.000 kron. Pisma pod „Družabnik“ na upravo. 496 2-1

Kupim glasovir, pianino in orkestrion. Hotel Halbwild, soba št. 2. 492 2-1

Prodajam radi selitve po nizki ceni skoraj novo moderno športno obleko in žaket z modnim televiznikom. Ogleda se lahko pri D. Fabjančič, Jurčičeva ul. št. 5-I. 495 2-1

Prodajam stenski telefon. Nalov pove uprava.

Tenarji

se sprejmejo pri stavbenem podjetju Accetto in drugovi, družba z o. z., Maribor, vogal Frančiškanske in Wildenraingerjeve ulice. 462 3-1

Noben strup! Nobena kemična očetna kislina! Samo zdrav garancirano dober

namizni očet

prodaja na veliko in drobno najmodernejša avtomatična tovarna za očet

Srečko Schmidt, Maribor Koroška cesta 18.

Vsaka gospodinja, kateri je mar zdravje njene družine, bo zahtevala povsod samo pristni Schmidt-ov očet. 479 10-2

VABILO

na

III. redni občni zbor

Mariborske tiskarne d. d. v Mariboru

kateri se vrši

dne 11. aprila 1922 ob 14. (2.) uri popoldne v prostorih tiskarne, Maribor, Jurčičeva ulica št. 4.

DNEVNI RED:

1. Poročilo ravnateljstva in eksekutive.
2. Odobritev letnega računa, razdelitev čistega dobička in absolutni upravnemu svetu.
3. Volitev upravnih svetnikov.
4. Volitev nadzorstva.
5. Sklep o zvišanju glavnice od K 2,500.000.— na K 3,000.000.— in o modalitetah izdaja novih delnic.
6. Sprememba pravil.
7. Sklepanje o eventualnih pravočasno predloženih predlogih.

Maribor, dne 17. marca 1922.

Mariborska tiskarna d. d. v Mariboru

H. Pogačnik l. r.

Dr. Lipold l. r.

§ 26. Vsakih 10 delnic daje pravico za 1 glas. Glasovalno pravico na občnem zboru lahko vsak delničar izvršuje osebno ali po pooblaščenju. Pooblaščenec je lahko tudi oseba, ki ni delničar družbe.

§ 27. Glasovalno pravico na občnem zboru imajo oni delničarji, ki najkasneje 3 dni pred občnim zborom založijo delnice, katere tvorijo podlago za njihovo glasovalno pravico, na mestu, ki je objavljeno v vabilu, s katerim se sklicuje občni zbor.

Delničarji, ki želijo imeti na občnem zboru glasovalno pravico, naj izvolijo založiti delnice v smislu predstojajoče določbe pravil pri ravnateljstvu Mariborske tiskarne d. d. v Mariboru, Jurčičeva ulica 4.

Otvoritev

1. aprila

1922

MODNA TRGOVINA

ZA GOSPODE

IN KROJAŠKI SALON.

JOSIP KARNIČNIK

GOSPOŠKA UL. 15.